

Flå kommune

Arkivsaksnr.: 2023/301-50

Saksbehandler: Sigrid Hauglann
Grimeli

HV19 Grøun - krav om omgjøring av PS 53/2026 og dokumentutlevering

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	

Kommunedirektørens innstilling

1. Begjæringen om omgjøring eller tilbaketrekking av kommunestyrets vedtak 20. august 2026 i sak PS 53/2026 tas ikke til følge.
2. Kommunestyret presiserer at vedtaket 20. august 2026 ikke er et nytt endelig planvedtak for detaljreguleringsplan for Høgevarde HV19 Grøun, og heller ikke innebærer at Flå kommune selv har endret arealformålet til LNFR. Vedtaket er kommunestyrets tilslutning til meklingsresultatet for Høgevarde HV16 Heimseter, og en oppdatert kommunal anbefaling til Kommunal- og distriktsdepartementet i den verserende innsigelsessaken om Høgevarde HV19 Grøun.
3. Kommunestyret legger til grunn at Kommunal- og distriktsdepartementet avgjør innsigelsessaken etter plan- og bygningsloven, herunder hvilke rettslige og faktiske forhold som skal tillegges vekt, og eventuelle anførsler om begrensninger i innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 5-5.
4. Kommunestyret fastholder at meklingsresultatet for HV16, sett i sammenheng med den verserende innsigelsessaken for HV19, samlet sett er den beste løsningen for Flå kommune. Kommunestyret legger særlig vekt på at løsningen gir grunnlag for en vesentlig videre utvikling av HV16 Heimseter innenfor en mer kompakt planstruktur, samtidig som konflikten med villreinhensyn reduseres og det etableres større forutsigbarhet for videre planlegging i Høgevarde-området.

Saken avgjøres av

Kommunestyret

Vedlegg til saken

- Brev til Flå kommune med kopi av brev til KDD fra grunneier, 10.09.2026
- Svar på brev til Flå kommune, 01.10.2026

Saksopplysninger

1. Bakgrunn for HV19-saken

Kommunestyret behandlet 12. desember 2024 detaljreguleringsplan for Høgevarde HV19 Grøun i sak 101/2024. Kommunestyret vedtok da, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-12, detaljreguleringsplanen for Høgevarde HV19 Grøun. Kommunestyret besluttet samtidig å ikke ta Statsforvalterens innsigelse til følge, og at planforslaget skulle sendes til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse.

I saksfremstillingen til vedtaket 12. desember 2024 ble det gitt en særskilt vurdering av Statsforvalterens innsigelse, herunder forholdet til plan- og bygningsloven § 5-5. Kommunedirektøren viste den gang til at hensynet til villrein hadde vært vurdert i tidligere planprosesser, og at kommunen mente det var vanskelig å anse villreinens levekår som et vesentlig nytt forhold sammenlignet med tidligere planavklaringer. Kommunedirektøren anbefalte derfor at kommunestyret ikke tok innsigelsen fra Statsforvalteren til følge.

Detaljreguleringsplanen for HV19 ble deretter oversendt til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse i innsigelsessaken.

2. Mekling i HV16-saken og sammenhengen med HV19

Parallelt med den verserende innsigelsessaken om HV19 har Flå kommune arbeidet med områdereguleringsplan for Høgevarde HV16 Heimseter. Statsforvalterens klima- og miljøvernavdeling fremmet innsigelse også til denne planen, begrunnet i hensynet til villrein og samlet belastning som følge av økt ferdsel og aktivitet inn i leveområdet.

Det ble gjennomført meking i HV16-saken, med meklingsmøter 28. oktober 2025, 15. januar 2026 og 24. juni 2026. I meklingsprotokollen 24. juni 2026 fremgår det at Statsforvalterens klima- og miljøvernavdeling mente at detaljreguleringsplanen for HV19 Grøun og områdereguleringsplanen for HV16 Heimseter burde ses i sammenheng. Det fremgår videre at Statsforvalteren mente at utviklingen som HV19 legger til rette for, kunne gi en potensielt større negativ påvirkning for villreinen enn utvikling av HV16, blant annet fordi HV19 ligger innenfor villreinens leveområde, mens HV16 ligger utenfor.

Meklingsprotokollen angir at innsigelsen til HV16 kan løses under nærmere forutsetninger. Forutsetningene omfatter blant annet at kommunen trekker detaljreguleringsplanen for HV19 Grøun fra departementsbehandlingen, eller alternativt ber Kommunal- og distriktsdepartementet om å ta innsigelsen til følge og regulere området til LNFR-formål. Det fremgår også av meklingsprotokollen at det kan åpnes for maksimalt 1500 enheter i områdereguleringsplanen for HV16 Heimseter, og at Statsforvalterens klima- og miljøvernavdeling anerkjenner behovet for forutsigbarhet ved at det skal være høy terskel for å fremme innsigelse til detaljreguleringer innenfor områdereguleringsplanen for HV16 av hensyn til villrein i en 10-årsperiode.

Meklingsresultatet var etter protokollen avhengig av positivt vedtak i Flå kommunestyre.

3. Kommunestyrets vedtak 20. august 2026

Kommunestyret behandlet meklingsresultatet i sak PS 53/2026 den 20. august 2026. Kommunestyret vedtok enstemmig å gi sin tilslutning til meklingsresultatet. Kommunestyret vedtok også at Flå kommune ber Kommunal- og distriktsdepartementet om å ta innsigelsen fra Statsforvalteren til følge, og regulere området innenfor detaljreguleringsplan for HV19 Grøun til LNFR-formål.

Ved behandlingen ble Tor Egil Buøen og Karen Johanne Gulsvik erklært inhabile.

I saksfremstillingen til PS 53/2026 vurderte kommunedirektøren meklingsresultatet som en samlet sett god løsning. Kommunedirektøren la blant annet vekt på at meklingsresultatet gir en betydelig økning i antall enheter i Høgevarde-området, selv om Statsforvalteren hadde som premiss at HV19 Grøun måtte tas ut. Det ble også vist til at ny områdeplan for HV16 Heimseter er kompakt, sparer natur sammenlignet med tidligere plan og vil gi utvikling og arbeidsplasser.

Videre ble det lagt vekt på at HV16 med sin beliggenhet vil trekke aktivitet ned fra høyfjell og villreinens områder.

4. Oversendelse til Kommunal- og distriktsdepartementet

Flå kommune oversendte 25. august 2026 kommunestyrets vedtak i sak PS 53/2026 til Kommunal- og distriktsdepartementet. I brevet viste kommunen til at HV19-saken allerede var til behandling hos departementet, og at HV16-saken og HV19-saken gjennom den siste meklingsprosessen var blitt sett i sammenheng.

Kommunen orienterte departementet om at kommunestyret hadde gitt sin tilslutning til meklingsresultatet, og at kommunen ba departementet om å ta Statsforvalterens innsigelse til HV19 Grøun til følge og regulere HV19 Grøun til LNFR-formål i sin behandling av saken.

5. Brev fra advokat Borge 10. september 2026

På vegne av Hans Christian Gulsvik, grunneier i planområdet for HV19, har advokat Henning Borge i brev 10. september 2026 rettet krav mot Flå kommune. Se vedlegg.

Brevet gjelder kommunens rolle i saken, kommunestyrets vedtak 20. august 2026 og oppstiller en del krav som Gulsvik fremsetter overfor kommunen som planmyndighet i saken.

I brevet anføres det blant annet at kommunestyrets vedtak 20. august 2026 er et politisk standpunkt, og ikke et endelig planvedtak for HV19. Videre anføres at den endelige avgjørelsen tilligger Kommunal- og distriktsdepartementet etter plan- og bygningsloven § 12-13, og at kommunens politiske tilslutning til meklingsresultatet for HV16 ikke erstatter departementets selvstendige prøving av innsigelsesadgangen.

Brevet ber kommunen i tillegg bekrefte, også overfor departementet, at kommunestyrets vedtak 12. desember 2024 fortsatt er utgangspunktet for departementsbehandlingen, og at vedtaket 20. august 2026 ikke innebærer tilbaketrekning av reguleringsplanen eller at kommunen ensidig har trukket saken tilbake fra departementet.

Videre kreves det i brevet utlevering av en rekke saksdokumenter, herunder dokumenter fra kommunestyrebehandlingen 20. august 2026, kommunens oversendelse til departementet, korrespondanse om villreinobservasjoner og befaringen 4. juni 2025, samt eventuelle referater og forberedelsesdokumenter fra befaringen.

Endelig anmodes kommunen om å omgjøre eller presisere kommunestyrets vedtak 20. august 2026 med henvisning til forvaltningsloven § 35. Gulsvik gjør gjeldende at vedtaket hviler på et usikkert og omtvistet rettslig premiss fordi innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 5-5 er omstridt. Det vises også til forvaltningsloven § 17, og anføres at saken ikke var tilstrekkelig opplyst, særlig med hensyn til faktagrunnlaget for reinens bruk av HV19, befaringen 4. juni 2025 og opplysninger fra Karen Johanne Gulsvik.

Kommunen ga foreløpig, administrativt svar 22. september 2026, hvor det ble opplyst at kravene og begjæringene i brevet medførte et omfattende arbeid, og at kommunen ville komme tilbake med svar innen utløpet av uke 40. Kommunen sendte deretter et administrativt svarbrev 1. oktober 2026 med utlevering av de dokumenter det er krevd innsyn i, samt orientering om at brevet 10. september og de øvrige krav som der fremgår fremlegges for kommunestyret som tilleggsak i møte 8. oktober 2026.

Sakens rettslige grunnlag:

1. Kommunens rolle ved innsigelse til reguleringsplan

Når det foreligger innsigelse til reguleringsplan og kommunen ikke tar innsigelsen til følge, sendes saken til departementet for avgjørelse, jf. plan- og bygningsloven § 5-6. Etter bestemmelsen er det da departementet som avgjør om innsigelsen skal tas til følge, og departementet kan i den forbindelse gjøre nødvendige endringer i reguleringsplanen: «*Departementet avgjør om innsigelsen skal tas til følge og planen endres*», jf. pbl. § 5-6 første ledd, tredje pkt.

I denne saken ble detaljreguleringsplanen for HV19 vedtatt av kommunestyret 12. desember 2024, samtidig som Statsforvalterens innsigelse ikke ble tatt til følge. Saken ble deretter oversendt departementet for endelig avgjørelse.

Kommunestyrets vedtak 20. august 2026 har en annen karakter. Vedtaket gjelder kommunens tilslutning til meklingsresultatet i HV16-saken og kommunens anbefaling til departementet i den allerede oversendte innsigelsessaken om HV19. Vedtaket endrer ikke i seg selv arealformålet for HV19, og er ikke et nytt endelig planvedtak etter plan- og bygningsloven § 12-12.

2. Plan- og bygningsloven § 5-5

Plan- og bygningsloven § 5-5 begrenser adgangen til å fremme ny innsigelse mot forhold som tidligere har vært gjenstand for innsigelse og som er avgjort i løpet av de foregående ti år, eller som kunne vært fremmet som innsigelse i samme periode. Bestemmelsen skal bidra til forutsigbarhet i planleggingen og hindre omkamp om forhold som allerede er avklart i plansystemet.

Kommunen har tidligere, herunder i saksfremstillingen til kommunestyrets vedtak 12. desember 2024, lagt til grunn at § 5-5 var relevant for vurderingen av Statsforvalterens innsigelse til HV19. Kommunedirektøren pekte den gang på at villreinhensyn var vurdert i forbindelse med områdereguleringen, og at det derfor var vanskelig å anse villreinens levekår som et vesentlig nytt forhold.

Dette synet er del av saksgrunnlaget for departementets behandling. Samtidig er det departementet som i den verserende innsigelsessaken må ta stilling til innsigelsen og til de rettslige anførslene som er reist, herunder anførsler om § 5-5.

3. Forvaltningsloven § 35

Forvaltningsloven § 35 regulerer adgangen til omgjøring av forvaltningsvedtak uten klage. Bestemmelsen kan etter omstendighetene gi et forvaltningsorgan adgang til å omgjøre eget vedtak, blant annet dersom vedtaket må anses ugyldig.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ikke direkte økonomiske virkninger for Flå kommune.

Vurdering

1. Saken bør behandles av kommunestyret

Kommunedirektøren vurderer at Gulsviks brev 10. september 2026 bør legges frem for kommunestyret, ettersom brevet uttrykkelig gjelder kommunestyrets vedtak 20. august 2026 i sak PS 53/2026, og fordi det bes om omgjøring eller presisering av dette vedtaket. Kommunen har administrativt allerede gitt dokumentinnsyn og håndtert de krav som følger av brevet på dette punkt. Kommunedirektøren har i den forbindelse tilkjennegitt administrasjonens vurdering av de øvrige krav som brevet gjelder, jf. brev fra Flå kommune v/advokat Espen A. Volden 1. oktober 2026. Se vedlegg. Det er de samme vurderinger som legges til grunn i dette saksfremlegget.

Kommunestyrets behandling av saken må avgrenses. Kommunestyret skal ikke foreta en ny full behandling av detaljreguleringsplanen for HV19, og saken kan ikke behandles som en reguleringsendring eller oppheving av plan. Kommunestyret skal ta stilling til om det er grunnlag for å omgjøre, trekke tilbake eller presisere kommunestyrets anmodning til departementet i lys av Gulsviks brev 10. september 2026.

2. Vedtaket 20. august 2026 er ikke et nytt planvedtak for HV19

Kommunedirektøren er enig i at kommunestyrets vedtak 20. august 2026 ikke er et nytt endelig planvedtak for HV19. Vedtaket er en tilslutning til meklingsresultatet i HV16-saken og en oppdatert kommunal anbefaling til departementet i den verserende innsigelsessaken om HV19.

Dette innebærer også at Flå kommune ikke ensidig har endret arealformålet for HV19 til LNFR. Endelig avgjørelse av innsigelsessaken ligger hos Kommunal- og distriktsdepartementet. Det er

departementet som avgjør om Statsforvalterens innsigelse skal tas til følge, og hvilke endringer som eventuelt skal gjøres i planen.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret presiserer dette uttrykkelig. En slik presisering vil være i samsvar med kommunens faktiske fremgangsmåte og vil bidra til å klargjøre hvilken rettslig karakter vedtaket 20. august 2026 har.

3. Omgjøringsbegjæringen

Etter kommunedirektørens vurdering foreligger det det ikke grunnlag for å omgjøre eller trekke tilbake kommunestyrets vedtak 20. august 2026.

Vedtaket bygger på et meklingsresultat der HV16 og HV19 ble sett i sammenheng. Meklingsprotokollen viser at Statsforvalteren mente innsigelsen til HV16 kunne løses dersom kommunen enten trakk HV19-saken eller ba departementet ta innsigelsen til HV19 til følge og regulere området til LNFR. Meklingsprotokollen viser også at det var usikkerhet om kommunen kunne trekke en innsigelsessak som allerede var oversendt departementet. Kommunestyrets vedtak 20. august 2026 fulgte derfor det alternative sporet i meklingsprotokollen om å be departementet ta innsigelsen til følge og regulere området til LNFR-formål.

Kommunedirektøren vurderer at dette var en ryddig fremgangsmåte. Kommunen har ikke forsøkt å avgjøre HV19-saken selv, men har gitt departementet en oppdatert anbefaling i en sak som allerede ligger til departementets avgjørelse. Dette ligger etter kommunedirektørens syn godt innenfor det handlingsrom kommunen har etter plan- og bygningsloven, der særlig § 5-6 setter rammen, for håndteringen av en plansak som har gått til meklings og departementsavgjørelse.

Kommunedirektøren viser videre til at meklingsresultatet samlet sett ble vurdert som en god løsning for kommunen. Det ble særlig lagt vekt på at løsningen åpner for en betydelig økning i antall enheter i Høgevarde gjennom HV16, at HV16-planen er mer kompakt, at den legger til rette for utvikling og arbeidsplasser, og at den kan bidra til å trekke aktivitet ned fra høyfjell og villreinens områder.

At kommunen tidligere har vedtatt å ikke ta Statsforvalterens innsigelse til HV19 til følge, og herunder anført at innsigelsesadgangen er begrenset av tiårsregelen i pbl. § 5-5, er ikke til hinder for at kommunen senere gir departementet en oppdatert anbefaling basert på en samlet løsning for HV16 og HV19 som er fremkommet etter meklings. Kommunedirektøren legger til grunn at kommunens tidligere vurdering av § 5-5 fortsatt fremgår av saksgrunnlaget i HV19-saken, og at departementet må vurdere dette spørsmålet i sin behandling av innsigelsessaken.

4. Forholdet til plan- og bygningsloven § 5-5

Gulsvik anfører i brevet 10. september 2026 at kommunestyrets vedtak 20. august 2026 hviler på et usikkert rettslig premiss fordi spørsmålet om innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 5-5 ikke er endelig avklart.

Kommunedirektøren er enig i at § 5-5 er et relevant tema i departementets behandling av HV19-saken. Kommunen har selv tidligere reist problemstillingen. Kommunedirektøren kan imidlertid ikke se at dette gjør at kommunestyrets vedtak 20. august bør eller må omgjøres. Vedtaket 20. august 2026 avgjør ikke om Statsforvalterens innsigelse til HV19 rettslig kan tas til følge. Vedtaket er en kommunal anbefaling til departementet basert på den samlede løsningen som ble oppnådd i meklings om HV16. Spørsmålet om § 5-5 må vurderes av departementet som del av departementets behandling av innsigelsessaken.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret presiserer dette, slik at det ikke kan oppstå tvil om at kommunen ikke anser vedtaket 20. august 2026 som en erstatning for departementets selvstendige vurdering.

6. Samlet vurdering

Kommunedirektøren vurderer at kommunestyret bør fastholde vedtaket 20. august 2026, men samtidig presisere vedtakets rettslige karakter.

Det avgjørende er at vedtaket 20. august 2026 ikke er et nytt endelig planvedtak for HV19 og ikke innebærer at kommunen selv har omregulert HV19 til LNFR. Vedtaket er en oppdatert politisk og planfaglig anbefaling til departementet, gitt som ledd i oppfølgingen av meklingsresultatet for HV16.

Kommunedirektøren vurderer at kommunen hadde adgang til å gi en slik anbefaling. Når HV19-saken allerede var til behandling i departementet, var det også riktig å rette anmodningen til departementet. Departementet må deretter selv avgjøre innsigelsessaken.